

Molnárné Hevér Katalin

Korzó

Évek óta aggódtam Nyíregyháza belvárosáért. Munkám – sajnos?, hál’ istennek? – gyakran esténként és a hét végén is a városközpontba szólít. A Kossuth téren és környékén mára jobbára csak hivatalok és bankok maradtak, melyek hétköznap 4 óra-
kor bezárnak, hétvégén pedig ki sem nyitnak. A belváros kongott az ürességtől, hisz az embereknek nem volt miért ide jönniük. Rajtam kívül sokan érezték, hogy a központba be kell csalogatni az embereket. Éttermek, cukrászdák, kávézók és programok kellenek ahhoz, hogy a belvárost élet töltsse meg.

Nagyon örültem, amikor elkezdődött a Korzó üzletház építése. A Jókai tér a város egyik csúfsága volt a korábbi buszállomás épületével, az agyonfoltozott aszfalt burkolatú parkolóval. Rengeteg cikkben, riportban próbáltak meggyőzni bennünket, hogy a belvárosnak „kapura” van szüksége. Így indult, az akkor még Városkapu üzletházként nevezett beruházás. A kivitelezésnek 120 ezer „műszaki ellenőre” volt. A városlakók először csak csodálkoztak a hatalmas gödrön, azután, amikor már látott az épület tömege, mindenkinek volt véleménye. Hogy nem túl hízelgő, azt a félig kész üzletházra aggatott csúfnevek tanúsítják: *betontemető, szarkofág, torzó*. Mindenki erről beszélt, mindenki kritizált, sokan felháborodtak, visszhangzott a média a lakossági megnyilvánulásoktól. És nem volt pro és kontra. Csak kontra... Az építés ideje alatt gyakran elstámtam a Jókai térre, hát valóban félelmetesnek tűnt a hatalmas beton épület. A szerkezetkész állapot idején olvastam egy riportot a polgármester asszonnyal, akitől megkérdezték, tetszik-e neki a korzó. Azt válaszolta, hogy jelen állapotában nem, de az épület olyan, mint a menyasszony, fel kell öltöztetni. Amikor elkezdtek a kőburkolatot felrakni a homlokzatra, tudtam, hogy nagy baj már nem lehet.

Ha a Dózsa György utca felől érkezünk, az út fölött összezáródó fák között csak a két épületet összekötő üveghídát látjuk. Nem zárja el a Dózsa György utca sétáló utcaként kialakított szakaszát, de az eredeti elképzelések szerint kapuként jelzi, hogy belépünk valahová. Az egyik szinten nyitott, a felsőbb szinten üvegezett híd átlátást biztosít, feltáru l mögötte a belváros régi és újabb, igényesen felújított és felújításra váró, de általunk megszokott épületeivel. A forgalmas útról átvezet a gyalogos zónába, miközben teljesíti funkcióját, összeköti a két épületet.

Ha a Kossuth tér felől érkezünk, senki nem figyel az üzletházra. A beruházás kapcsán elkészült új sétáló utca köti le figyelmünket. Az igényesen kialakított burkolatok, a kiemelt zöldterületek, a számtalan csobogó és a szökőkút, a térburkolatba beépített megvilágítás rendkívül hangulatossá teszik az utcát. A hatalmas épület ellenére is azt érzem, hogy a Dózsa György utcának ez a szakasza nem bezárult, hanem megnyílt a Korzó megépítésével.

A Vay Ádám körúton a Rákóczi u. felől érkezve az úgynevezett „piros ház” elentételezését kapjuk az épülettől. A megújult piros ház harsány színeivel, törtvonalú alaprajzi kialakításával, a földszintől a negyedik emeletig fokozatosan kiszélesedő tömegével, hangsúlyozottan kiemelkedő lépcsőházaival szinte vibrál a méltóságteljesen emelkedő Jókai téri épületszárny mellett. A változatos tömegképzést az egyszerű forma, a harsány színeket a világos kőburkolat ellensúlyozza. Jól megférnek egymás mellett, még ha kicsit szűknek is érzem a két épület közötti távolságot.

Keleti irányból már teljesen más a helyzet. Nem ismerek olyan építész, aki ezekhez az adottságokhoz igazodva, az épített környezethez illeszkedő épületet tudott volna alkotni. A Szegfű utcán – a szűk utca mellett – a BUSZACSA indítja a sort a maga hatalmas, kopottas, innen nézve túlméretezett tömegével, amely ráadásul a hátsó homlokzatával fordul az út felé. Azután következik a művelődési ház. Sokáig városunk jelképe volt, karakteres, átlátható tömegével, megújulásra váró szerkezetével. Szemben a Kodály Zoltán Általános Iskola, amely pont olyan, amelyet az ember elvár egy 21. századi, belvárosi iskolától. Arányos, szép tömege, visszafogott színei, jól megválasztott homlokzatburkolata, lágyan ívelő fala, minden hivalkodástól mentes kialakítása a minta arra, milyen épületeket szeretnénk látni a belvárosban. Egy üzletház, ahová be kell csalogatni az embereket, s ahol minden a hasznosítható m², az egy m²-re jutó beruházási költség és a gazdaságos üzemeltetés körül forog, nem veheti fel a versenyt ezzel az épülettel, de talán érdemes lenne megpróbálni. A Szegfű utca felől érkeve csak azt érezzük, hogy valami nem kerek, valami kilóg a sorból, valami nem stimmel, az ember egyszerre kap túl sokat és túl keveset.

Sem a vásárlást, sem az üzletházakat, sem a mélygarázsokat nem szeretem, a cikk megírása kedvéért azonban többször végigjártam az épületet. Remélem, ez a nem szeretem dolog nem hat a realitás rovására. Az üzletház egyik nagy előnye a több mint 600 férőhelyes mélygarázs, ami elnyeli a belvárosban eddig parkolókereséssel 2-3 kört is megtévő személygépkocsik jelentős részét. A mélygarázsba való lehatás a jól kitáblázott, jól megközelíthető, enyhe lejtőn zökkenőmentes. Az első probléma a jegy kérésénél adódik. A jegykiadó automata pont ott van, ahol a lejtő alján már irányt kell változtatnunk. Kis autóval járok, több mint 25 éve vezetek, de nem sikerült úgy odaállnom a géphez, hogy kezelni tudjam. Nem baj, majd legközelebb. Parkoló van bőven, nincs tolongás, kényelmesen lehet lavírozni a garázsszinten. Azután kiszállok az autóból és tanácstalanul állok. Építészként nagy gondom nincs a tájékozódási képességgel, tudom, ha középen jöttem le, akkor két oldalt van az üzletház két épülete. Sem egy eligazító tábla, sem egy térkép az üzletházról, de még egy nyíl sem segít, hogyan tudok feljutni a földszintre. A rámpán nem, erről a biztonsági őr határozottan és meglehetősen mogorván tájékoztat. Szerencsére vannak rendszeres visszajárók is, velük együtt megtalálom a liftet. A felvonó egy meglehetősen sötét, barátságtalan közlekedőbe vezet. Itt szintén semmilyen tájékoztató tábla nincs, néhány ajtóra A4-es papírra kézzel írt feliratot ragasztottak a nem kívánatos ajtónyitások megelőzésére. Az üzleteket, az éttermeket, a csillogást még sehol nem látom, elsőre megtaláltam viszont a WC-t, ami azért nem hátrány. Furcsán érzem magam. Arra gondolok, ha megérkezem egy üzletházba, az lehetőleg úgy történjen, hogy rögtön átlássam az egész épületet, azonnal tudjam, mi van fenn és mi van lenn, legfeljebb a túlkínálat, a bőség zavara okozzon pillanatnyi tanácstalanságot abban, merre menjek. Háttal a WC-nek azután csak elindulok a fény felé. Az átriumból már látom, amit látni szeretnék, a Jókai téri szárny valamennyi üzlete innen nyílik. De hová lett az az óriási épület, amibe bejöttem? Kívül tágas, belül szűk? Ezt nem fordítva tanultuk? Nem attól kellene meglepődnöm, hogy egy kis tip-top épületben mennyi minden elfér? Sajnos nem így történt. Az üzletek szépen megférnek egymás mellett. Itt minden eladó, mindenkinek a forgalom a fontos, meg is tesznek mindent a vevő elcsábítására. Hatalmas könyvesbolt nagy falfelületekkel, szép polcrendszerrel, jó megvilágítással, kedves eladókkal, órákat el lehet itt tölteni, mint egy könyvtárban. Szép, nyugodt felületképzés, semmi fölösleges hivalkodás, a könyves-

bolt, ahogy az ember elképzei. A nyugati szárny legnagyobb üzlete az elektronikai bolt. A csillogó-villogó elektrotechnikai eszközök fölött felnézek a mennyezetre. Hű, mi történt? Csak nem fogyott el a pénz, mielőtt sor került az átadásra? Ide már nem jutott álmennyezet, a gépészeti vezetékek garmadával, szabadon szerelve futnak a fejünk fölött. Legalább biztosak lehetünk benne, hogy az üzletház jól felszerelt, víz, szennyvíz, hűtés, fűtés, szellőzés, minden meg van oldva. Sajnos erről saját szemünkkel is meggyőződhetünk. Ez a Pompidue-központos disagne nekem nem jön be.

Átsétálok a hídon a másik épületbe. Nincs más választásom, a mozgólépcső csak egy irányba jár. Lehet ez egyszerű marketingfogás, rákényszeríteni a vevőt, hogy mindent járjon be. Sajnos nagy az esély rá, hogy fordítva sül el. Elképzelem, amint a vásárlást kevésbé szerető férfiak így szólnak életük párjához: „Oda fel ne menjünk, nem tudunk lejönni”. Így aztán az egész szint meglátogatása elmarad, pedig a cél az egész épület megismertetése volt. Visszatérve a hídroz. Az épület, ahogyan azt a mai bevásárló központoktól megszoktuk, csak felülről kap fényt. A híd az egyetlen, amely mindkét homlokzatán hatalmas, függőleges üvegtáblákkal rendelkezik, a Dózsa György utca mindkét irányába kellemes kilátással. Nincs tervező, aki ezt kihagyná: kávézó vagy cukrászda kilátással. Vagy mégis? Így aztán marad az üres híd, sok-sok m² takarítani való felülettel, sok-sok fűteni és hűteni való légm³-rel, sok üzemeltetési költséggel, amit a többi üzletnek meg kell fizetnie.

A Nagy Imre téri épületben sem ér meglepetés. Tipikus üzletházi kialakítás, közepén átrium lelógó, kedves, játékos díszítéssel, az átrium körül üvegtáblát, fölötté igényesen kialakított üvegtető. Bármelyik üzletházba betérek, ami az utóbbi 10 évben épült, ugyanezt kapom. Legfeljebb két irányban jár a mozgólépcső. Az üzletek szépen sorakoznak egymás mellett, kialakításuk, kínálatuk ugyanaz, mint a hálózat összes többi üzletében. Van, ahol kellemesen süppedős szőnyegpadló fogad, másutt praktikus, könnyen takarítható PVC. Mindenkinek ízlésére és az üzlet jellegére bízva. A közös közlekedőkben azonban erről szó sincs. Ezt valaki alattomosan, óriási hibát vétve ilyenre tervezte. Aminek csillognia kellene, a tisztaság kisugárzását várnánk el tőle, az tompa fényű, sárga foltos, állandóan koszosnak tűnő, (engem leginkább a régi mozaiklap nagy testvére emlékeztető) lapburkolat. A mellékhelyiségekben még rosszabb a helyzet. A padlóburkolat első ránézésre cementsimításnak tűnik. Szürke, durva felületű, amely elképzelhető lenne egy autópálya melletti nyilvános WC-ben, de nem itt. Ha bemegyek egy 2008-ban átadott üzletházba, olyan felszereltséget várok, mint egy 30 éve átadott repülőtéren: az ajtók nyílnak automatikusan, a mellékhelyiségekben legyen megoldva a kilincs nélküli működtetés, a csaptelepekből folyjon a víz, ha alátaszem a kezem, de ne pocsoljunk fölöslegesen.

Hát ez a mi korzónk: kicsi is meg nagy is, szép is meg nem is, de a miénk.